

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

II. Eius de Caena Domini doctrina, à Spiritu S. vt aiebat, accepta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

quam hæcenus amplexus fuerat, discessit, suamque ad Carolstadij opinionem proprius aliquanto accommodauit, ut in libro suo, De Eucharistia ipse fatetur. Annum hunc qui fuit MDXXV. (a) tamquam infortunatum ipsi Lutherani detestantur, ut in quo Sacramentarium secta ita prodijt, in apertum ut professionis suæ tutum locum & sedem cõperit obrinere, quem in Carolstadio vago non potuerat habere. Inuerunt ad rem eam Anabaptistarum tumultus, seditiosa rusticorum plebs cæsa, & Iubilæum à Papa promulgatum. Porto Zynglius ne aliorum sectator potius quam nouæ sectæ conditor videretur, (b) Tigurinis persuasit, nec Lutherum nec Carolstadium veram articuli de Cœna Domini intelligentiam habere, hunc ræmæ ab ea propius aliquanto abesse: à se autem vno huius tantum mysterij veritatem erutam esse & patefactam. Idem de Carolstadij doctrina sententiam rogatus, auctor fuit ut librorum eius lectio nemini interdiceretur, *ut cui nec animus nec arma, sed dexteritas tantum hys utendi desuerit.* (c) Aliquem veritatis gustum habuisse, sed figuram qua Corporis sui perceptionem Christus inuoluerit, accommodare nesciuisse. A Luthero idem initio suorum Operum protestatur nihil se didicisse, sed Euangelium prius etiam quam Lutheri nomen audijisset, prædicasse: hoc modo magistri auctoritatem defugiens, à quo honorifico *Fortis Athleta Iesu Christi* titulo fuerat ornatus. Tantum ei placebant omnes, qui cum Catholica Ecclesia diuortium fecissent.

Fuit vero Zynglius, (e) quo tempore contra Ecclesiam rebellare cõpit, Canonicus Constantiensis; sed carnis libidine de qua explenda uicè, ut ipse fatetur, cogitabat, victus, venditis Ecclesiasticis beneficijs vxorem duxit. Cum aliquot annis diu in fœdissimo concubinato uixisset. (f) Initio quidem ab omni disputatione contra articulum de Cœna Domini abstinebat, ac figuram illam, (g) pro qua postea tamquam pro aris & focis pugnavit, occultabat: cõibatam tantum sacerdotum & Indulgentias oppugnabat, Lutheri exemplo, quâuis Heidelbergenses Zynglium nondum audito Lutheri nomine, tam voce quam stilo Indulgentias oppugnasse affirmant, (h) ut scilicet demonstrant ab eodem spiritu quo in Saxonia Lutherum, Zynglium in Heluetia fuisse incitatum, cauendo, ut solent Filij superbiæ, ne ab alio didicisse, sed suo ingenio quicquid id demum sit attigisse videntur, Sed siue id ita sit, ut Heidelbergenses asse-

runt, siue iecus, parum refert, opinioni aduersæ certe non deerunt argumenta, uti illud quod credibile non sit, quæ tum toti Orbi nota fuere de Lutheri Indulgentiarum lite, solum Zynglium ignorasse.

II. Zynglius igitur tam realis, quæ in Catholica docetur Ecclesia, Præsentis, per Transubstantiationem id est conuersionem panis & vini; quam Lutherana Impanationis & Inuinationis, ut ita dicam, oblitus, idem fere quod Carolstadius docere cõpit, nimirum Corpus Christi nec sub speciebus panis, nec cum pane esse posse, (i) sed panem figuram esse absentis corporis, nec distribui aliud quam verum panem & naturale vinum. Hæc tota substantia doctrinæ Zynglianæ de cœna, de qua merito exclames. O profundam & supernaturalem plenam inauditi mysterij doctrinam! *Panem esse & manere panem; & vinum esse & manere vinum. Panem manducari & vinum bibi &c.* idque cum phantasia quadam, vel memoria, quod Christus Dominus in ultima cœna etiã manducavit ipse dederit; manducandum panem ac bibendum vinum, ac postea sit mortuus pro hominũ salute. Quæ suppositione in suo cerebro facta, sine omni auctoritate ab Apostolis accepta, pergit & Sacramentum Eucharistiæ &c. definiat, *nihil aliud esse quam sanctam & diuinam quandam populi in Ecclesia Dei gratiarum actionem pro passione & morte Iesu Christi, quæ audientes si interrogent, quomodo Christus id quod tradebat discipulis suis, tradendo panem ac vinum asseuerare potuerit.* Hæc esse corpus suum, respondet Zynglius; *Panem ideo vocari corpus Domini, quod illum manducando in memoriam reducatur passio eius & mors, perinde ac si manducando pisa, & cogitando de ouis, dicamur mādudicare pullos gallinarum.* Itaque plurimam in hoc Sacramento, Homo ille effixit figuram, nescio cuius Rhetoricæ, *panem ideo appellari Corpus Domini, quod passio eius & mors tum in memoriam nobis reducatur.* Hinc vero figuram ille non minus, quam ceteri, fluctuans, quinque aut

a Hist. Confess. Augustana. b Zyngl. Tom. 2. fol. 243. in subsidio. de Eucharist. & fol. 153. b. c Pencer. in Var. histor. de Melanch. fol. 11. d Tom. 1. art. 18. e Pantaleon. in præsap. Vir. Illustr. in Zyngl. f Mycon. in Vita Zyngl. g Zyngl. in subsid. Euch. art. 15. h Adm. Christ. fol. 217. i Bis. in Vita Carlstad. Lauather. in princ. hist. Sacramentario.

sex diuersis modis velut iterum transfiguratur & explicat. Corpus enim aliquando sumit pro *Natura humana*, dicens. (a) Saluatorem corpus suum verum appellare cibum, non tamen carnem; sed naturam humanam intelligere quæ carnem assumpsit. Sed aliam ex eodem libro eiusdem interpretationem accipe. Air in hac actione *Saluatorem Carnis* voce uti, sed *Spiritum* intelligere, suam nempe diuinitatem: hoc modo in Apollinacitarum errorem incidens, humanam animam seu spiritum in Christo negantium, eiusque diuinitatem substituendum in animæ locum. Postea Sacramentalia hæc verba alium in sensum detorqueat, *Corpus pro morte & passione Saluatoris interpretans*: quam interpretationem ait sequentibus verbis confirmari, *Quod pro vobis tradetur*. Itaque ad Lutherum quoque scripsit, omnem hunc actum nihil aliud sibi videri quam mortis Saluatoris nostri commemorationem. Quasi si quis alicuius rei memoriæ edere possit, id quæ animæ & non corporis, cuius est accipere & edere, sit actio (b) Explosa ergo corporali manducatione, dicit *Panem & Carnem*, de quibus Saluator loquitur, nihil aliud esse quam fidem, nec corpus ore, sed spiritum percipis; vero in te ipsum Iesu Christi corpore ad dexteram Dei Patris in cælis manente, seque animæ tantum per fidem insinuante. Sic Zuinglius cum figura sua vel potius plurimis in unam rem conuolutis figuris & tropis Rhetoricis, quales nulli habentis oratores agnouerunt, sed subtilitas Sacramentariorum mundo induxit, ita ut qui induxerant se quid dicant, ipsi non intelligant. Verbo uno Zuinglius suo & nouo perceptionis modo delirabat, non memor eius quod à Cypriano multo meliori auctore dicitur. (b) *Panem quem Dominus discipulis porrexit, non figuram, sed naturam diuini verbi omnipotentia mutatum, carnem factum esse*. Theophylactus hæc in hanc præuidisse videtur, dicens: *Dominus non dixit, Panis quem dabo figura mea carnis est, sed, Caro mea est* Eoque recte credimus, *Panem ad prolationem verborum, mystica quadam benedictione & virtute Spiritus Sancti, in carnem Christi transmutari*. Si figura tantum sit, nihilo plus habemus quam ludæi; sicque ad umbratum seu figuratum sæculum relabemur. Deus ergo nos decepit, Corpus suum date se nobis dicens; & tamen nihil dans nisi figuram. Figuras ergo tantum Sacramentarij, quasi Chimæras aut umbras, manducant. Ideo hæc sententia Luthero quoque tam detestabilis visa est, vt ad Francofurtenses scribat, Vitam potius periculo exponendam, quàm sacramentum hoc è Zuingliani

cuiusquam manibus accipiendum esse. Audiens vero tot ineptias verborum illorum, *Hoc est corpus meum*, interpretationes, sine bile, quod mirum est, eas ita refutauit: *Illud rogamus Sacramentarios, inquiring, vt ne verborum illorum vllam probationem a nobis postulent. Quod si velint, postulent eam ab insensibilibus, qui septimum etatis annum attigerunt, & iam legere hæc verba in scholis didicerunt. Extant Biblia Hebraica, Græca & Latina. Monsrent ergo nobis in quibus scriptum sit, Hoc est signum mei corporis. Id si non possunt, taceant igitur, & scribendo tantisper cessent dum Biblia eiusmodi producantur, aut certis ac solidis rationibus probetur suam illam, veram esse interpretationem: ne toties illud usurpandum sit, Vbi est scriptura? si verba illa scriptura, Hoc est corpus meum, ipsis reclamare nolunt. Sic tunc Lutherus loquebatur. (eamque ob causam fortasse Zuinglius tam insigni falsimonia scripturam depiuarare non dubitauit.) Verum tamen Lutherus principia cum suis discipulis posuit, unde Sacramentarij sua dogmata hauserunt & confirmarunt. nam A. 1525. Pomeranus & Melächtho Theses suas blasphemias contra missam edidit & Lutherus Dominica aduentus, quæ fuit 3. Decemb. orationem habuit de summa blasphemia; id est canone Missæ, quæ typis confestim est vulgata. Si igitur ex Lutheri sententia, per consecrationem non fiat conversio panis in Christi corpus; utique panis qui erat subsistit, & is manducatur, si sumitur, non vero corpus Christi, quod ipsum est dogma Sacramentariorum, dicamus igitur Lutherum posuisse antecedens, vnde Sacramentarij deduxerunt consequens*

III. Quis vero credat, in quenquam hominem tantam audaciam cadere atque impudentiam, vt testamentum Saluatoris nostri eodem modo quo Zuinglius, corrumpere ausit? Mihi ipsi Lutheranus quidam, in Ducis Mainij comitatu, dum Castellonij muri quatantur, Testamentum nouum Germanica lingua in forma octaua Tiguri An. MDXXV. à Christophoro Froschouero impressum monstrauit; in quo textus omnium Euangelistarum vbi de Cæna Dominicæ institutione scribunt, (d) & verba hæc, *Hoc est corpus meum. Hic est sanguis meus*, ita Germanicè reddita erant, *Das bedeutet*

a In expos. de Euchar. b Lib. 1. Inst. de Cæna c Lib. de Cæna Domini & prima Inst. d In o. cap. Ioan & super Matth. e In Defens. de Cæna. Vide Sel. nec. contra Peuc. de Verb. 5. Cæna. & in Padag. Schlusself. lib. 4. contra Calvinist. Theolog. Alber. l. 4. histor. Carlstad. f. Becæ. Tit. 6. de Sacram. 4. 6. fol. 344.